

NOVÁ APLIKACE Z DÍLNY E-BEZPEČÍ PRO APPLE IPAD BOJUJE PROTI DEZINFORMACÍM NA INTERNETU.

Kamil KOPECKÝ

Nová aplikace, která vznikla ve spolupráci s projektem E-Bezpečí Univerzity Palackého v Olomouci, se věnuje dezinformacím v online prostředí. K dispozici je pro všechny majitele Apple iPad.

Aplikace **Dezinformace a hoaxy** je rozdělena do 9 samostatných částí věnovaných klíčovým tématům mediální gramotnosti. První část se věnuje *důležitosti ověřování informací v online světě* v souvislosti s ohromným nárůstem objemu dezinformací v posledních 10 letech. Každý uživatel internetu pak nutně potřebuje umět rozlišit, co je a není pravda, co jsou názory a co jsou fakta, proč je třeba umět si dohledávat zdroje informací a kriticky je posuzovat. Pokud se budeme umět v online světě orientovat, budeme se umět lépe rozhodovat, nenecháme se tak snadno podvést a také vystrašit.

Další části se věnují *rozdílům mezi dezinformacemi, fake news a hoaxy*. Nechybí také historický exkurz zaměřený na velmi známé světové dezinformace a jejich vývoj. Aplikace např. upozorňuje na různé mýty spojené s Napoleonem Bonapartem, nechybí také příklady dezinformací z období první a druhé světové války a samozřejmě propaganda v době komunismu. Součástí jsou také aktuální dezinformace spojené např. s uprchlickou krizí, 5G sítěmi,

Proč je důležité umět si v online světě ověřovat informace?

Nepravdivé informace se velmi často šíří prostřednictvím sociálních sítí, které jsou určeny právě k rychlému publikování a sdílení textu, fotografií či obrázků a videí. A právě sociální sítě umožňují velmi rychle rozšířit jakoukoli lež mezi miliony uživatelů z celého světa!

Starší uživatelé internetu, kteří nepoužívají sociální sítě, se pak s dezinformacemi setkávají v rámci tzv. **řetězových e-mailů**.

Samostatným oddílem jsou také *základní zásady a postupy ověřování informací* (fact-checkingu), a to s konkrétními ukázkami. Aplikace vysvětluje také reverzní vyhledávání informací a další cesty, jak dohledat původní zdroje informací. Součástí aplikace je také kapitola věnovaná fenoménu deepfake s ukázkami videí, která vznikla s využitím umělé inteligence.

Krátká část je věnována také různým druhům *kognitivních zkreslení, kterých se při čtení informací v online světě dopouštíme*. Autoři se věnují např. konfirmačnímu zkreslení, pštrosímu efektu, stádovému efektu, stereotypizaci apod.

Aplikace se věnuje také *satiře, parodiím a humoru* (včetně černého humoru), které je třeba od běžných dezinformací oddělit. Nechybí ani fenomén falešných profilů "celebrit" z řad politiků a umělců, kteří se vtipným (a často i drsným) způsobem vyjadřují k aktuálním událostem.

3. Ověřte zdroj zprávy

Nejdříve je třeba zaměřit se na zdroj zprávy – tedy **posoudit, zda je příslušný původce zprávy věrohodný**. Pokud jde o web, který obsahuje dezinformace, konspirační teorie, hoaxy apod., neberte jej jako věrohodný zdroj. Rovněž ověřte, zda zpráva nepochází z vyloženě humoristického či recesistického webu.

STRANA 4/12

Nechybí ani *test rozpoznávání hoaxů* a pravdivých informací, takže si uživatelé mohou sami vyzkoušet, zda dokáží odhalit, které zprávy kolující internetem jsou pravdivé a které nepravdivé.

Aplikaci lze doporučit všem majitelům Apple iPadů, kteří se chtějí o světě dezinformací dozvědět něco nového. Je vhodná také pro žáky 2. stupně ZŠ či studenty středních škol.

Aplikaci si můžete stáhnout [prostřednictvím AppStore](#).

Kamil Kopecký
E-Bezpečí